

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2020. gada 30. oktobrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Daiga Rezevska un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto SIA „viensviens.lv”
(turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu
(pieteikums Nr. 195/2020),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu
atzīt likuma „Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas
pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 9. pantu (turpmāk – apstrīdētā norma)
par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme)
1. pantam un 105. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no tās
pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Apstrīdētā norma noteica: „Uz šā likuma darbības laiku Izložu un
azartspēļu uzraudzības inspekcija aptur visas azartspēļu organizēšanas licences
gan fiziskajās azartspēļu organizēšanas vietās (kazino licence, spēļu zāles

licence, bingo zāles licence), gan interaktīvajā vidē un (vai) izmantojot elektronisko sakaru pakalpojumu starpniecību.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējai ir izsniegta licence interaktīvo azartspēļu organizēšanai. Pamatojoties uz apstrīdēto normu, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (turpmāk – Inspekcija) 2020. gada 6. aprīlī nolēma apturēt Pieteikuma iesniedzējai izsniegtās azartspēļu organizēšanas licences darbību.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka saskaņā ar apstrīdēto normu tai esot pilnībā liegtas tiesības veikt komercdarbību – organizēt interaktīvās azartspēles –

un gūt no tās ienākumus. Tādējādi ar apstrīdēto normu, kas neatbilstot vairākiem no demokrātiskas tiesiskas valsts pamatnormas atvasinātajiem un Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajiem vispārējiem tiesību principiem, esot aizskartas tai Satversmes 105. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības uz īpašumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

6.1. No pieteikuma izriet viedoklis, ka apstrīdētā norma esot imperatīva un ka pieteikuma iesniegšanas brīdī Pieteikuma iesniedzējai neesot efektīvu vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu, kurus tā varētu izmantot (*sk. pieteikuma 38.-41. un 65. rindkopu*).

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka subsidiaritātes principa ievērošanai nepieciešams izsmelt reālās un efektīvās iespējas aizstāvēt aizskartās pamattiesības, nevis izmantot jebkurus teorētiski iespējamus tiesību aizsardzības līdzekļus, kas varētu jebkādā veidā attiekties uz pieteikuma iesniedzēja situāciju (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 19. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-71-01 14. punktu*).

Atziņa, ka subsidiaritātes principa ievērošanai nepieciešams izsmelt reālās un efektīvās iespējas aizsargāt aizskartās pamattiesības, nozīmē to, ka ir jābūt reālai iespējai ar konkrēto tiesību aizsardzības līdzekli panākt tādu materiāltiesisku rezultātu, kas novērš iespējamo personas pamattiesību aizskārumu. Ja imperatīva norma ir formulēta nepārprotami, pieteikuma iesniedzējs atrodas šīs normas tvērumam tipiskā situācijā un nav šaubu par normas piemērošanu konkrētajā gadījumā, Satversmes tiesas likums neprasa izsmelt tādus formāli pastāvošus vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus, kuru izmantošanas rezultātā acīmredzami nav sagaidāms personai labvēlīgs nolēmums

(sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 24. oktobra sprieduma lietā Nr. 2012-23-01 14. punktu).

Apstrīdētā norma ir formulēta nepārprotami, un Pieteikuma iesniedzēja atrodas šīs normas tvērumam tipiskā situācijā. Tādējādi konkrētajā gadījumā Pieteikuma iesniedzējas rīcībā nav reālu un efektīvu vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām.

6.2. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturrtās daļas otrajam teikumam gadījumos, kad nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš pieteikuma iesniegšanai skaitāms no brīža, kad apstrīdētā norma piemērota Pieteikuma iesniedzējai ar Inspekcijas lēmumu, tas ir, no 2020. gada 6. aprīļa. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2020. gada 2. oktobrī. Tātad Pieteikuma iesniedzēja ir ievērojusi pieteikuma iesniegšanas termiņu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturrtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību no demokrātiskas tiesiskas valsts pamatnormas atvasinātajam un Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajam tiesiskās drošības principam, tiesiskās paļāvības principam un labas likumdošanas principam, kā arī 105. panta pirmajam teikumam. Tam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par likuma „Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 9. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajam teikumam” pēc SIA „viensviens.lv” pieteikuma (pieteikums Nr. 195/2020).

2. Atzīt, ka nav nepieciešams uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu, jo Satversmes tiesā izskatīšanai sagatavota apvienotā lieta Nr. 2020-26-0106 „Par likuma „Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 8. un 9. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, 91. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam un 9. panta atbilstību Līguma par Eiropas Savienības darbību 49. pantam” un Saeima jau ir iesniegusi Satversmes tiesai atbildes rakstus ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš